

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

6. Ianis bifrons & quadrifrons.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

comprimitur, & quasi catulus simii amando suffocatur. De hoc idolo sæpius fit mentio in divinis litteris, & *Moloch* appellatur.

Saturnum quoque expriment, quicumque tyrannicè regnant, quales sunt turpissimi Mahometis sectatores, qui regnandi libidine, non aliter quàm lupi grassantur in fratres, filios, parentes.

Pulsus à Jove Saturnus, & catenis adstrictus in tartaro, ut aliqui poetarum fingunt, indicat, justo denique talione poenas dare sanguifugas, & crudeles innocentum oppressores.

V. (e) Sed quomodo sub Saturno sanctissima legum majestas, & vis æquitatis viguit, quod supra indicavimus, cum ipse necando filios, ipsius naturæ vincula tam nefariè violarit? Respondens Mythologus lib. 2. c. 1. At illud, inquit, scire convenit, homines tunc simplices, non ad Saturni exemplum vivere solitos, sed ad legum ab ipso institutarum rationem. Semper enim fuit is regnantium furor, ut cum vel filius, vel frater, vel conjunctus in aliquam suspicionem inciderit, corruant è vestigio omnia naturæ vincula, nec quidquam magis periculosum est, aut minùs constans, quàm regnantium amicitia. Huc accedebat, quòd homines in imperio constituti, severissimè cæterorum vitia puniant, quibus ipsimet sunt obnoxii, neque comites habere scelerum facile patiantur. Quòd verò aureà Saturni ætate, flumina lactis & nectaris fluxisse, damas cum canibus, oves cum lupis lusisse feratur; significarunt veteres, tunc temporis viros bonos, legum patrocinio tutos à leariis & rei alienæ raptoribus fuisse, rectumque magis sua sponte, quàm Principum ductu & exemplo coluisse.

VI. (f) Quòd autem Saturnus in exilio non tantum ipse superbos & feroces spiritus deposuerit, sed etiam in genus humanum beneficus, rationem primus docuerit Italiæ incolæ; docetur, rebus adversis mitigari ingenia aspera, & à necessitate bonas extundi artes. Hospitalitatis quoque præmium, insignè tulit Janus, dum fruges noviter inventas fertili segete messuit, & post mortem inter deos translatus est, templumque habuit Romæ, à Numa Pompilio positum, quod tempore belli patebat, tempore pacis claudebatur; unde *Patulcius* & *Clusius* cognominabatur. *Bifrons* etiam fuisse dicitur, quòd ætatis suæ prudentissimus præterita sciret, & futura prævideret. Vel etiam, quòd temporum Præses, annum aperiat & claudat. Vel, quòd Principi necessaria sit prudentia, quâ bello & pace pervideat, perpendatque, quid è re sit.

Bbbb 3

Un-

(e) Nontam Rex, quàm lex pro exemplo habenda. (f) Janus bifrons, aut quadrifrons
ejus rei Symbolum.

Unde quidam Janum *quadrifrontem* fecere, quasi in quatuor mundi plagas oculos, animúmque vertentem; ne quid improvisum accidat, eveniátque. Sunt verò quatuor maximè partes *Prudentia*. 1. *Astutia* mentis, quâ rebus in dubiis cautum captatur consilium, & acutè dispicitur ac dijudicatur, quid bonum, quid malum, quid inutile, quid commodum sit. *Versutia* nomen assumit, cum in malum, & varias simulationes se contulerit. 2. *Memoria*, quâ repetit animus, quæ fuerunt, ut ex præteritis sapiat. 3. *Intelligentia*, per quam perspiciuntur, quæ cuique rei tractandæ convenient; cuius contrarium *Ignorantia* & *Socordia*. 4. *Providentia*, quæ futura spectat, maturè consilium capit vel bona persequendi, vel mala avertendi, aut æquo animo tolerandi. Plura possent de Saturno, ejúsque hospite Jano afferri, nisi redirent aliis locis, hic dicenda. De Planeta, cui Saturno nomen, nihil attinet meminisse; cum ejus natura, constitutio, circumvolutio, effectus magis pertineant ad Mathematicos & Physicos, quàm ad Poëtas & Ethicos, ad quos Symbola nostra referimus. Libet de Saturno falcato sene, & infantem devorante, breve carmen apponere:

Annorum dirus pater, Annorúmque neeator,
 Quæcunque ediderit Tempora, Tempus edit.
 Magnorum largitor opum, largitor honorum,
 Omnia quæ donat, devorat iste senex.
 Heu quid opes, quid regna? tuum nihil est nisi virtus:
 Hic vorat illa senex; hunc vorat ista senem.

